

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøstyrelsen

Strandgade 29
1401 København K
Att: mst@mst.dk.
Cc: vinee@mst.dk

Høring af miljøvurdering af forslag til ændring af nitrathandlingsprogrammet bestående af dele af ny husdyrregulering og målrettet efterafgrødeordning

Landbrug & Fødevarer har modtaget høringsmaterialet vedrørende høring af miljøvurdering af forslag til ændring af nitrathandlingsprogrammet bestående af dele af ny husdyrregulering og målrettet efterafgrødeordning. Nedenfor følger vores bemærkninger til miljøvurderingsrapporten.

Indledningsvis er Landbrug & Fødevarer særdeles tilfredse med det paradigmeskifte, som miljø- og fødevarerministeren har taget initiativ til med ophævelse af undergødskningen og ændring af husdyrbrugloven. Både ny husdyrregulering og målrettet efterafgrødeordning er initiativer til gennemførelse af Fødevarer- og Landbrugspakken.

Nedenfor følger vores kommentarer til ny husdyrregulering og den målrettede efterafgrødeordning.

Ny husdyrregulering

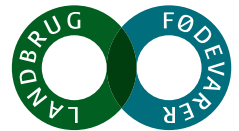
Landbrug & Fødevarer enige med miljøvurderingens grundlæggende konklusion, at det generelle husdyrefterafgrødekraft og hævelsen af harmonikravet ikke samlet set forventes at føre til væsentlige ændringer i vandmiljøets tilstand eller at medføre væsentlig indvirkning på flora, fauna eller biologisk mangfoldighed.

Landbrug & Fødevarer er dog grundlæggende uenige i, at husdyrefterafgrøderne overhovedet bør indgå i nitrathandlingsprogrammet og dermed i miljøvurderingen af dette. De konkrete vilkår i husdyrgodkendelserne, som de nye husdyrefterafgrøder skal afløse, medvirker til opfyldelse af habitatdirektivet, ikke nitratrektivet. Det fremgår også af miljøvurderingen, at bestemmelserne efter husdyrgodkendelsesloven hidtil ikke har udgjort en del af det danske nitrathandlingsprogram. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at de heller ikke skal udgøre en del af nitrathandlingsprogrammet fremover.

I forhold til grundlaget for udpegning af de nitrathælsomme habitatnaturtyper finder Landbrug & Fødevarer, at der ikke er redegjort tilstrækkeligt for dette. Jævnfør Landbrug & Fødevarers høringssvar til husdyrgødningsbekendtgørelsen af 16. januar 2017 (jr.nr. MST-12411-00365) indgår der i det nye kort over oplande til nitrathælsomme habitatnaturtyper en række nye naturområder og dermed en skærpelse af kravet/forvaltningen af disse områder uden nøje klarlagt faglig baggrund. På det foreliggende grundlag er det ikke muligt at vurdere, hvorvidt det kan være korrekt at udpege mange søer som nitrathælsomme. Bl.a. undrer det, at Årslev Engsø er udpeget som nitrathælsom, da netop denne sø er oprettet med det formål at fjerne kvælstof inden vandet løber videre ud i Århus Bugt.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Landbrug & Fødevarer skal hermed på det kraftigste opfordre til, at det faglige grundlag for inddragelsen af nye naturområder ift. nuværende regulering fremlægges, så der fagligt kan kommenteres på det.

Vedrørende hævelsen af harmonikravet og mulige konsekvenser af dette, vil Landbrug & Fødevarer påpege, at selvom der forhåbentlig vil blive produceret flere slagtesvin i Danmark på lidt længere sigt, vil dette ikke påvirke miljøvurderingen. Hvis der kommer flere husdyr vil der også komme flere efterafgrøder – både de pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøderne.

Den målrettede efterafgrødeordning

Det følger af Aftale om Fødevarer- og landbrugspakke af 22. december 2015, at de reducerede kvælstofnormer på afgrøder udfases samtidig med, at forringelser samlet set af vandmiljøets og Natura 2000-områders tilstand forhindres med kompenserende miljøtiltag. Bl.a. lanceres en målrettet ordning for udlægning af supplerende målrettede efterafgrøder med en effekt på kvælstofudvaskningen i årene 2017 og 2018 fokuseret på kystvande og grundvand.

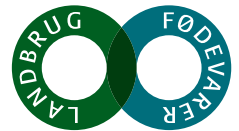
Det fremgår af miljørapporten, at den målrettede ordning med frivillige og betinget obligatoriske efterafgrøder skal bidrage til at sikre mod forringelse af vandkvaliteten i kystvand, herunder marine habitatnaturtyper, og grundvand i 2017 og 2018 pga. udfasningen af de reducerede kvælstofnormer på afgrøder.

Det fremgår endvidere, at indsatsbehovet er fastsat til ca. 265.000 ha efterafgrøder i perioden (ca. 145.000 ha i 2017 og 120.000 ha i 2018). Det fremgår hverken af miljørapporten eller af anden dokument, hvorledes indsatsbehovet er fastsat nærmere.

Landbrug & Fødevarer finder det dybt kritisabelt, at ministeriet fremlægger en miljørapport med fastsatte indsats, som ikke er dokumenteret nærmere. Der findes således ikke noget samlet konsolideret fagligt grundlag for indsatsernes størrelse. Det er derfor ikke muligt at give en tilstrækkelig konkret kommentering af miljørapporten.

Landbrug & Fødevarer er imidlertid bekendt med opgørelsen af merudvaskningen i forhold til grundvand, der er opgjort i "Kvælstofpåvirkning af grundvand", som GEUS og Aarhus Universitet har offentliggjort i november 2016. Vi har i den forbindelse en række kritikpunkter i forhold til den beregningsmetode, der er anvendt. Herunder bygger opgørelserne på flere fagligt forkerte eller tvivlsomme forudsætninger og et ensidigt fokus på "worst case"-situationer. Blandt andet af den grund overvurderer GEUS stigningen i grundvandets nitratindhold og dermed også behovet for yderligere efterafgrøder. Konkret har vi blandt andet følgende bemærkninger:

- Det er alene nitratindholdet i det vand, der løber til grundvandet, der er regnet på. Der er ikke taget hensyn til, hvor meget nitrat, der i øvrigt er i grundvandsmagasinerne.
- Der er alene tale om beregnede udvaskningsniveauer med Nles-4 modellen, som nyere data peger på overvurderer udvaskningen og som derfor er under revision. Udvasningsniveauerne bør verificeres med resultaterne af de mange målinger af grundvandets nitratindhold, som GEUS er i besiddelse af.
- Man har forudsat, at der under afgrødernes rodzone kun er nitratreduktion i den såkaldte "redoxzone" til trods for, at der også er nitratreduktion i den oxiderede zone, hvor der midlertidigt ikke er ilt til stede, blandt andet ved biologisk denitrifikation.

- Man har regnet med, at landmændene, fra og med 2017, fuldt ud vil bruge den ekstra kvælstofkvote, der er en følge af tilbagerulningen af tilførselsnormerne til afgrøderne. Dette til trods for, at det allerede i 2016 har vist sig, at landmændene tilpasser gødskningen til de individuelle behov på bedriften. For 2016 har man i et par af scenarierne regnet med, at landmændene ville bruge 60 procent af normforøgelsen, eller i alt 231.000 tons. Et tal, som svarer godt til SEGES' forventning. Men det er ikke i alle scenarier, man har anvendt dette "faktiske tal", og som nævnt regner man ikke med, at noget tilsvarende vil være gældende i de kommende år.

Landbrug & Fødevarer forventer, at ministeriet snarest fremlægger den faglige grundlag for ordningen, og på baggrund af påpegede fejl og mangler justerer ordningens omfang til således, at ordningen matcher det fagligt konsoliderede behov.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for uddybning af vores kommentarer.

Med venlig hilsen

Nikolaj Ludvigsen

Chefkonsulent
Vand & Natur

D +45 3339 4458
M +45 5118 3318
E nlu@lf.dk

Ida ML Drejer Storm

Seniorkonsulent
Virksomheds- & Bedriftsmiljø

D +45 3339 4228
M +45 51671558
E ims@lf.dk